

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 20045

**Vedartsanalyser på material från Västergötland,
Tanum sn. 2462 m.fl.**

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 20045

2020-07-14

Vedartsanalyser på material från Västergötland, Tanum sn. 2462 m.fl.

Uppdragsgivare: Annika Östlund/Kulturlandskapet

Arbetet omfattar tolv kolprover från undersökningar av tre stensättningar i Tanum.

Proverna innehåller kol från björk, ek och tall.

Tallen kan bli gammal i sig och kan därmed orsaka hög egenålder vid dateringar.

Prov 59 innehåller inget träkol alls. De hårda bitarna i provet är möjligen bränt ben eller kåda/harts.

Analysresultat

Anl.	ID	Anläggnings- typ	Prov- mängd	Analyserad mängd	Trädslag	Utplockat för ¹⁴ C-dat.	Övrigt
	13	Stensättning	2,1g	1,4g 7 bitar	Björk 1 bit Ek 4 bitar Tall 2 bitar	Björk 119mg	
	20	Stensättning	1,6g	1,2g 16 bitar	Ek 1 bit Tall 15 bitar	Tall 201mg	
	27	Stensättning	0,4g	0,3g 2 bitar	Tall 2 bitar	Tall 39mg	
	45	Stensättning	0,2g	0,2g 4 bitar	Tall 4 bitar	Tall 48mg	
	51	Stensättning	2,7g	1,6g 14 bitar	Björk 2 bitar Tall 12 bitar	Björk 30mg	
	53	Stensättning	0,2g	0,2g 3 bitar	Björk 1 bit Ben 2 bitar	Björk 9mg	
	59	Stensättning	3,8g	-	-	-	Provet saknar träkol
	63	Stensättning	12,4g	6,2g 24 bitar	Tall 22 bitar Ek 2 bitar	Tall 159mg	
	66	Stensättning	4,7g	2,1g 7 bitar	Tall 7 bitar	Tall 45mg	
	67	Stensättning	<0,1g	<0,1g 1 bit	Tall 1 bit	Tall 12mg	
	85	Stensättning	0,1g	<0,1g 2 bitar	Tall 2 bitar	Tall 18mg	
	86	Stensättning	<0,1g	<0,1g 2 bitar	Tall 2 bitar	Tall 11mg	

Erik Danielsson/VEDLAB

Kattås

670 20 GLAVA

Tfn: 070 34 00 645

E-post: vedlab@telia.com

www.vedlab.se

De här trädslagen förekom i materialet

Art	Latin	Max ålder	Växtmiljö	Egenskaper och användning	Övrigt
Björk Glasbjörk Vårtbjörk	<i>Betula sp.</i> <i>Betula pubescens</i> <i>Betula pendula</i>	300 år	Glasbjörken är knuten till fuktig mark gärna i närhet till vattendrag. Vårtbjörken är anspråkslös och trivs på torr näringsfattig mark. Båda arterna är ljuskrävande.	Stark och seg ved. Redskap, asklut, träkol. Ger mycket glöd.	Glasbjörk bildar även underarten Fjällbjörk. Förutom veden har nävern haft stor betydelse som råmaterial till slöjd.
Ek	<i>Quercus robur</i>	500-1000 år	Växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Vill ha ljus, skapar själv en ganska luftig miljö med rik undervegetation med tex hassel.	Hård och motståndskraftig mot väta. Båtbygge, stängselstolp, stolpar, plogar, fat. Energirik ved ger mycket glöd.	Ekollonen har använts som grisfoder. Trädet har ofta ansetts som heligt och kopplat till bla Tor. Man talar ofta om 1000-års ekar men de är sällan över 500 år.
Tall	<i>Pinus sylvestris</i>	400 år	Anspråkslös men trivs på näringsrika jordar. Den är dock ljuskrävande och blev snabbt utkonkurrerad från de godare jordarna när granen kom	Stark och hållbar. Konstruktionsvirke, stolpar, pålar, båtbygge, kärl (ej för mat) takspån, tjärbloss, träkol, tjärbränning	Underbarken till nödmjöl, årsskott kokades för C-vitaminerna. Även som kreatursfoder

Uppgifter om maximal ålder, växtmiljö, användning mm är hämtade ur: Holmåsén, Ingmar Träd och buskar. Lund 1993. Gunnarsson, Allan Träden och människan. Kristianstad 1988. Mossberg, Bo m.fl. Den nordiska floran. Brepol, Turnhout 1992.

Vedartsanalysen görs genom att studera snitt- eller brottytor genom mikroskop. Jag har använt stereolupp Carl Zeiss Jena, Technival 2 och stereomikroskop Leitz Metalux II med upp till 625 gångers förstoring. Mikroskopfoton är tagna med Nikon Coolpix 4500. Referenslitteratur för vedartsbestämningen har i huvudsak varit Schweingruber F.H. Microscopic Wood Anatomy 3rd edition och Anatomy of European woods 1990 samt Mork E. Vedanatomi 1946. Dessutom har jag använt min egen referenssamling av förkolnade och färskas vedprover.